

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 23 DECEMBER.

Slechte gazetten.

Eene der grootste plagen in België zijn de slechte gazetten. Zij worden wel vergeleken bij het vergift, welk, in de spijzen vermengd, niet aanstonds doodt, doch allengskens eene ontsteltenis in het lichaam brengt, het verflauwt en den doodsteek geeft.

Die te huis of in de vergaderingen slechte bladen lezen, voelen in het begin de kwade gevolgen van die spijs niet, maar welhaast ontstaan er in den geest twijfels wegens de klaarste waarheden en in het hart beginselen van wederstand.

De H. Kerk, als teerhartige moeder, vermaant dikwijls hare kinderen, en gedurende het loopende jaar heeft de Paus verscheidene keeren over het lezen der slechte schriften gesproken.

Wat zijn slechte gazetten?

Degene die tegen de Kerk uitvaren, die haar opperhoofd niet eerbiedigen, die de geestelijkheid beknihbelen en door lastertalen willen belachelijk maken, de menschen aantsichten tot ondegzaamheid, die den Koning beschimpen, terwijl bij den H. Petrus geschreven staat: *Regem honorificate* bewijst eer aan uwen Koning.

Eenige goede, doch onbezonnen christenen uit oude kennis of andere begreedenen, lezen nog die gevaarlijke schriften! Moge het woord van Pius IX hunne oogen openen om zich aanstonds aan de gevaren te onttrekken. Het is niet alleen verboden die slechte schriften te lezen, maar ook te ontvangen.

(Godsdienstige Week.)

Een Vlaamsche christene held.

In een der eilanden Sandwich, Molokai genaamd, is er een district, met naam Kalavao, dat tot verlijf dient aan de melaatschen. Zij wonen daar ten getalle van boven de zeven honderd, gansch van het menschedom afgescheiden. uit vrees dat zij hunne besmettelijke ziekte voortzetten. 240 zijn katholiek, de andere behooren tot verscheidene eerediensten. Zij worden door 't gouvernement tamelijk wel behandeld: men tracht, zooveel men kan, hun droevig lot te verzachten. Maar wat kan een gouvernement, welk het ook zij, doen om aan die ongelukkigen te doen vergeten, dat zij van de maatschappij afgezonderd, van hunnen evenmenschen als de pest zelve gevlucht worden? Om hun zoo een leven verdragelijk te maken, is de godsdienst alleen bekwaam. Hij alleen heeft troost voor alle ongelukken, balsem voor alle smarten.

Den 10 mei laatstleden is te Kalavao de eerw. Pater Damiaan De Venster aangeland. Die edelmoedige priester kwam aan de ongelukkige melaatschen verklaren, dat zijne oversten hem toelieten met hen te komen wonen, om ze te troosten en te helpen; dat hij met hen zijn leven kwam verslijten, en hen nimmer ging verlaten.

De arme melaatschen stonde verstomd: die was immers de eerste, die op hen zonder schrik en met liefde neerzag. Zij wierpen zich op hunne knieën, zijnen zegen afsmeekende: tranen van vreugd en dankbaarheid rolden op hun afschuwelijk aangezicht.

Sedert dien tijd is Kalavao als in een aardsch paradijs herschapen. Er heerscht geluk en vreugd. Men heeft eene kapel en eene woonst voor Pater Damiaan gebouwd. Op H. Sacramentsdag ging de priester met al de zieken, die gaan kunnen, processie: melaatschen, verworpingen der maatschappij, anders was er daar niet om het H. Sacrament te begeleiden; zij zongen, zij speelden, zij wierookten voor het Hoogwaarden.

Welk een schouwspel!... Maar ook, wat edelmoedig hart is dat van dien priester, die zich op zulke wijze voor het welzijn van zijnen lijdenden evenmenschen slachtoffer. — Die priester, lezer, is een Belg, een Vlaming! — Tegenwoordig is zijn heldhaftig gedrag gansch de Nieuwe Wereld door gekend. De protestanten verheffen hem in al hunne dagbladen, zij zenden hem kleeren, boeken, geld. Zij weten wel, dat hij van hun geloof

niet is: maar, zeggen zij, elkeen moet dien held bewonderen en helpen.

En in België, in het vaderland van dien edelmoedigen menschenvriend, weet men van hem weinig of niet te spreken. Niet een liberaal dagblad heeft zijne heldendaad vermeld: hij is immers priester: hij draagt het kleed van den H. Franciscus, en dat ontleent hem bij onze liberaters alle recht tot bewondering, ja tot eerbied!

Binnenland.

Men schrijft uit Antwerpen:

Naar wij vernemen is men bezig met nuttelooze plaatsen, voor de creaturen der geuzelarij te maken, hetgeen overigens door de burgerij alweer moet betaald worden.

Niet alleen gaat men de plaats van directeur der scholen weer inrichten, die door iedereen als totaal nutteloos wordt aanzien; maar men zal, zegt men ons, ook eenen inspecteur der kaaien benoemen, met 3000 fr. tractement.

Waarom moet die functie dienen? Is de havenmeester niet daar? Is deze onbekwaam zijne functie te doen? Dat men hem dan afzette en vervange; doch eene nieuwe functie, blijft hier onnoodig te zijn.

— Men schrijft uit Woumen, 19 december:

Over eenige dagen is onze veldwachter verrijkt van eenen zoon, en het is zijn zevende, die in het leven is. De burgemeester heeft dat nieuws aan den koning aanstonds kenbaar gemaakt en Zijne Majesteit verzocht, het peterschap te willen aanvaarden. Op dit verzoekschrift is er antwoord geweest dat Zijne Majesteit er in toestemde en den burgemeester der gemeente aanstelde om den koning in de solemniteit van het doopsel te vervangen.

In hetzelfde antwoord heeft Zijne Majesteit de begeerte uitgedrukt, ten eerste dat de gemeenteraad zou verwilligd wezen om het doopsel bij te wonen; ten tweede, dat al de zonen van den veldwachter binst de solemniteit in de kerk zouden tegenwoordig zijn. De doop had plaats den 20 dezer.

Maarschalk Bazaine.

Sedert de veroordeeling van den maarschalk, zegt de *Liberté*, zijn er zekere maatregelen genomen, om den gevangene tegen alle voorvallen te behoeden.

Die nieuwe bevelen komen van het ministerie van binnenlandsche zaken, want zoodra het vonnis geveld is, wijkt de militaire overheid voor de burgerlijke overheid achteruit, welke laatste alleen met de uitvoering van het vonnis gelast blijft.

't Schijnt echter dat Trianon geen genoegzame waarborgen aanbiedt tegen eene poging ter ont-snapping en eenige burgerlijke bewakers onvoldoende zouden geweest zijn voor den dienst. Om die reden werd de wacht verdubbeld, welke heden bestaat uit eene compagnie van honderd man. Ten tweede moest het toegestane verkeer met de personen buiten de gevangenis grootelijks de verantwoordelijkheid der bewakers verzwaren.

De strenge maatregelen betreffen de betrekkingen des gevangenen buiten de gevangenis, want daags na de veroordeeling, boden zich talrijke bezoekers aan, doch er werd niemand toegelaten, dan met eene vergunning van het ministerie van binnenlandsche zaken. Dit was zeer karig met zijne vergunningsbiljetten, want buiten MM. Rouher, Piétri, en eenige bijzondere aanhangers der bonapartistische partij, de bisschop van Versailles, MM. Lachaud, kolonel Vilette, de vrouw en kinderen van den maarschalk, werd er aan niemand ingang vergund.

Bezoekuren, maaltijden en wandeltijd, alles geschiedt volgens reglement. Alles wat den maarschalk toekomt, zoals dagbladen, brieven en voedsel, wordt nauwkeurig onderzocht en twee officiers der gendarmerie zijn gelast, met het doen uitvoeren der bevelen van de burgerlijke overheid. Nacht en dag waakt een kring schildwachten met geladen geweer, aan de deur en onder de vensters van den maarschalk.

Na zes ure 's avonds mag er geen venster meer geopend worden, en het consigne luidt, dat na bevel om het venster te sluiten en wanneer hieraan niet gehoorzaamd wordt, de schildwachten moeten vuur geven.

De maarschalk staat ten 7 ure op, en begint dan te werken, aan eene soort van inventaris zijner goederen, of likwidatie zijner fortuin. Men weet dat de veroordeelde met ontzegging getroffen is over het beheer zijner goederen en dat dit beheer moet toevertrouwd worden aan een kurator. Er hebben zich reeds verschillende personen aangeboden voor die gewichtige betrekking, zoals M. Piétri, kolonel Vilette, en de broeder van den maarschalk, om het ambt van notaris, advocaat en zaakwaarnemer uit te voeren.

De kleeding van den gevangene is geheel burgerlijk en bestaat bijna uitsluitend in eene wijde broek, ruimen grijzen jas, mollig vilten hoed met breede randen. Op zijne wandelingen wordt hij vergezeld door twee officiers der gendarmerie en langsheen de wandeling staan schildwachten. De maarschalk maakt echter weinig gebruik van de vergunning om in den tuin rond te dolen.

Dagelijks komen het kwart na tien ure 's morgens en het kwart na vijf ure 's avonds, eenige mannen der wacht in de restauratie *Rocher de Cancale* het ontbijt en het middagmaal van den maarschalk halen, om den bediende van het hotel tot aan Trianon te begeleiden. In de voorkamer wordt het eten neergezet, dat eerst een onderzoek ondergaat, alvorens het opgediend wordt. Het voedsel is door het intendentschap geregeld en de kosten zijn ten laste van den Staat. De kamerbediende, welk zijn geheel personeel uitmaakt, dient den maarschalk, en ook deze wordt ten koste van den Staat gevoed.

Ondanks zijne groote krachtadigheid vervalt de gevangene somtijds in diepe neerslachtigheid en in die oogeblikken weerkaast zijn wezen, ondanks hem, sombere indrukken. Als het uur der bezoeken zijner vrouw en kinderen aanbreekt, heeft hij echter kracht genoeg herkeren, om hen toe te lachen te midden hunner tranen.

Ten vijf ure 's avonds is het scheidsuur geslagen; dan begint het middagmaal, waarna de maarschalk rookt, enige dagbladen leest en zich aan zijne werktafel zet, om ten tien ure zijn nachtleger op te zoeken.

Buitenland.

Nederland.

's-Gravenhage, 20 december:

Heden is het volgende telegram uit Panang ontvangen:

De Nederlandsche troepen hebben zich meester gemaakt van den geheelen linker oever der Atchirivier en de aldaar aanwezige moskee. Zij zijn thans in zuidelijke richting op marsch. Het land levert veel moeilijkheden op, en de Atchinezen bieden veel tegenstand.

Blijkens een telegram van den luitenant-generaal Van Swieten, aangekomen den 19 dezer, had de vijand de versterkingen aan het strand, op den oostelijken oever van Atchin, thans verlaten, maar den strijd niet opgeheven. De expeditietroepen bevonden zich in moeilijk terrein, ongeveer als de Biesbosch; men zocht zuitwaarts op beter terrein te komen, maar had den doorgang nog niet gevonden. Bij de verkenningen waren 8 minderen en 2 officieren licht gewond geworden.

Te 's Prinsenhagen viert de weduwe Mathysen, geboren Lips, heden haar 100^e verjaardag. Zij heeft nog in leven: 6 kinderen, haar oudste zoon telt 67 jaar; 18 kleinkinderen en 16 achterkleinkinderen. Tot op haar 99^e jaar heeft zij het landbouwersbedrijf uitgeoefend, en geniet nog steeds, bij een opgeruimd gemoed, de beste gezondheid.

Frankrijk.

De nationale vergadering van Frankrijk heeft in hare zitting van gisteren de beraadslaging voortgezet van het budget van oorlog. Het amendement Guichard, dat de uitschrijving vroeg van het krediet van 50,000 frank, voor de begiftiging van den gewezen maarschalk Bazaine, werd verworpen met 384 stemmen tegen 254. De verslagdoener had de opmerking gemaakt, dat dit krediet ter beschikking van het ministerie van oorlog moest blijven, voor het geval dat Bazaine vervangen werd.

FRANSCHÉ MAARSCHALKEN.

Bazaine is de negende maarschalk van Frankrijk die ter dood werd veroordeeld. Zijne lotgenooten waren: 1° Gillis de Laval, maarschalk van Retz, wegens het bedrijven van verschrikkelijke moorden en gruwelijke wreedheden in 1440 te Nantes opgehangen, waarna zijn lijf verbrand werd. — 2° Louis de Luxembourg, graaf de St-Pol, konstabel van Frankrijk, den 19 december 1475 op de *place de Grève* te Parijs onthoofd, als samenzwerver tegen Karel VII en Lodewijk XI. — 3° Charles de Gontaut, hertog de Biron, 11 juli 1602 in de Bastille onthoofd, als samenzwerver tegen den Staat. — 4° Hendrik II, hertog van Montmorency, in den slag van Castelnaudy gevangen genomen en aan de koninklijke troepen overgeleverd, den 30 oktober 1632 te Toulouse onthoofd. — 5° Maarschalk de Marillac, den 10 mei 1632 te Parijs op de *place de Grève* onthoofd, ter zake van eene samenzwering tegen het leven van kardinaal Richelieu. — 6° Baron de Luckner, verdacht van landverraad en onthoofd krachtens vonnis der revolutionaire rechtbank, in 1794. — 7. Philippe de Noailles, hertog de Mouchy, in den ouderdom van 64 jaren, met zijne echtgenote Anna d'Aspagon, in 1794 geguillotineerd als aanhanger en verdediger van Lodewijk XVI. — 8. Maarschalk Ney, den 7 december 1813 gefusilleerd. — Bazaine is dus de eerste maarschalk van Frankrijk, die de over hem uitgesproken doodstraf niet ondergaat.

Duitschland.

De dood van de koningin-weduwe Elizabeth van Pruisen, schoonzuster van keizer Willem, is een verlies voor de katholieken van Duitschland, die zij tegen Von Bismarck verdedigde. Zij was aan 't hof een hummer sterkste verdedigers, en schier altijd behaalde zij op den rijkskanselier de overhand, in 't geen zij ten voordeele van Kerk of priesters verzocht.

Mgr. Ledochowski is vast besloten, zoo wordt er uit Posen geschreven, zich niet uit zijne residentie te verwijderen, dan wanneer hij met geweld hiertoe gedwongen wordt.

Er is door de geestelijke overheid bepaald, dat indien de aartsbisschop genoodzaakt wordt om Posen te verlaten, de twee diocessen een rouwtijd zouden ingaan, gedurende welke het verboden zou wezen het kerkorgel te spelen en de klokken te luiden.

Engeland.

Ziehier eenige inlichtingen over den storm: Engeland: De vreeselijke storm in het westen, die over geheel Engeland zijne kracht deed gevoelen, heeft onnoemelijke schade veroorzaakt. Te Sheffield stak hij dinsdag morgen op met toomeloos geweld, waar hij enige verschrikkelijke ongelukken en 't verlies van vele menschenlevens veroorzaakte. De hooge vierkante toren — zooals men de alleen staande schouwven noemt — welke aan de lokomotieven-fabriek van M. Reynolds, in *Trippelane*, verbonden is, viel te half acht met een verschrikkelijken slag neder, een twintigtal werklieden onder de puinen begraven. Aanvankelijk werden vijf lijken te voorschijn gebracht, allen ontzettend verminkt en volkomen onherkenbaar. In haren val verpletterde de schouw eenige werkplaatsen van messen- en instrumentmakers. Een paar uren later stortte de toren der fabriek van de heeren Mathewmann and Sone, in *Miltonstreet* in, en groote blokken ervan vielen op den stoomketel, welke de geheele fabriek van bewegkracht voorziet. Met eene ontploffing, welke de geheele stad deed daveren, barstte de ketel in duizende stukken, die tot op groote afstanden geslingerd werden. De stoom werd verscheidene straten ver gestooten, waardoor 10 personen doodelijke brandwonden bekamen. De ontzetting in de stad is zoo groot, dat dit tot nu toe het eenigste is, wat met eenige zekerheid vermeld kan worden.

Spanje.

Madrid, 17 december.

De *Gazette* zegt dat de troepen, die Carthagea belegeren, gisteren die plaats zijn genaderd. Het kanonvuur is tamelijk levendig, het escader geeft vuur tegen het fort San-Julian.

Verscheidene personen, betrokken in de pogingen tot wanorders te Barcelona, zijn aangehouden geworden.

De heden van den pastoor Felix is gisteren te Braga binnengerukt; zij heeft het telegrafisch toestel vernietigd. De hende Lord is zondag te Cuybra, provincie Burgos, door een detachement van het regiment Zaragoza bereikt.

De Carlisten hebben Borscamps, provincie Cordova, verrast, maar de stedelijke garde drijft ze op de vlucht; de aanval der Carlisten te Lora, provincie Orense, heeft de inrichting eener verplichtende militie ten gevolge gehad.

Men verzekert dat de ministerraad, die zich gisteren verenigd heeft, de noodzakelijkheid heeft erkend onmiddellijk groote versterkingen naar Carthagea te zenden.

Volgens de *Discussion*, kan het gouvernement op eene meerderheid van 10 stemmen rekenen in de Cortez. De minderheid heeft zich gisteren verenigd.

De toestand der Carlisten is nooit zoo schitterend geweest als heden. Moriones is in Tolosa geblokkeerd, en bevindt zich in eene bedenkelijke positie. 20,000 Carlisten, aangevoerd door Elio, die in persoon de belegerwerken aanvoert, breken alle gemeenschap af. Reeds driemaal heeft het garnizoen gepoogd eenen uitval te doen om levensmiddelen te halen, doch telkens werd het terug geslagen. Te Madrid is er niet aan te denken, bijstand te zenden aan Moriones. Voegt men daarbij, dat Berga in handen der Carlisten is, en dat Vich en Marresa insgelijks op 't punt zijn te vallen, dan kan men oordeelen over de waarheid der tijdingen, die de liberale bladen deze week over den toestand der legers in Spanje medegedeeld hebben!

IL FAMOSO MORIONES.

Ondanks al de voorzorgen van 't gouvernement zijn er berichten uitgelekt over *il famoso rotador del puentos*, generaal Moriones.

De generaal-opperbevelhebber van het noorderleger, waarover zoo het scheen in vele dagen geene tijdingen meer ontvangen waren, is terug gevonden.

De beruchte generaal was verloren na zijnen aftocht op Logrono, welke in de *Gaceta official* als een der schitterendste overwinningen was opgegeven.

Hij is terug gevonden de beruchte uitdelger der Carlisten, en wel in zulk eene erbarmelijken toestand, dat geheel Spanje wanhoopt over de toekomst van zijn leger!

Generaal Moriones is binnen Tolosa opgesloten, en na driemaal vruchteloos gepoogd te hebben door de carlistische rangen te breken, blijft hem vandaag niets over, dan te kapitulieren of op het slagveld den dood te zoeken.